

Jaarstukken 2024

Gemeente
Hengelo

5.2.3 Economie

Aanspreekpunt bestuurlijk

Wethouder Gerrits

Aanspreekpunt ambtelijk

L. de Vries

Welke belangrijke ontwikkelingen zagen we in 2024?

Hengelo heeft een sterk economisch profiel met onze maakindustrie, vakmanschap en techniek. Dat blijkt tevens uit de ranglijst Toplocaties (een coproductie van Bureau Louter en Elsevier Weekblad), waarin gemeenten worden gerangschikt op basis van hun economische prestaties. Hengelo staat steevast in de top 25 en is daarmee de hoogst genoteerde Twentse gemeente. Vanuit de gemeente hebben we ons economische profiel het afgelopen jaar verder gefaciliteerd. We koesterden (en koesteren) onze zittende ondernemers. Zij zijn belangrijke ambassadeurs voor onze stad. Daarnaast hebben we Hengelo als aantrekkelijke vestigingsplaats stevig in de markt gezet. De acquisitie is en was gericht op het aantrekken en behouden van bedrijven en ondernemers die een bijdrage leveren aan onze werkgelegenheid en die ons economisch profiel helpen versterken. En omdat de economie zich niets aantrekt van de gemeentegrenzen, werken wij bij deze opgave samen met onze regionale partners.

De ontwikkeling en transformatie van de binnenstad is van belang voor een vitale en aantrekkelijke stad met een goed vestigingsklimaat. De binnenstad biedt samen met onze bedrijventerreinen veel werkgelegenheid. Samen met onze partners werkten we verder aan het Actieplan voor een vitale Hengelose binnenstad. En werd bijgedragen aan meer reuring in de stad en minder leegstand.

Relevante beleidsnota's

- Afspraken Regionale Bedrijventerreinen Programmering Twente 2023-2026
- [Horecavisie](#) (2017)
- [Detailhandelsvisie](#) (2012)
- [Nota grondbeleid](#) (2017)
- Agenda voor Twente 2023-2027
- Grondprijzennotitie (2020)
- Agenda voor Twente 2023-2027
- Visie Routenetwerken Twente (2022)
- Perspectief Vrijtijdseconomie Twente 2030 (2022)
- Regiodeal (2023-2028)
- Strategienota Twente Board 2022
- Herijking Citymarketing (2024)
- Retailanalyse (2021)

Verbonden partijen

Openbaar Lichaam Regionaal Bedrijven Terrein Twente (RBT)

Het RBT ontwikkelt, realiseert, exploiteert en beheert het bedrijventerrein XL, ten tijde van de vaststelling van deze regeling was de bruto grootte ongeveer 180 hectare.

Twente Board

De arbeidsmarkt is regionaal en vraagt samenwerking om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt zo optimaal mogelijk in te richten en om het Twents economisch profiel te helpen versterken. De Twente Board, waarvan de Twente Board Development de uitvoerende organisatie is (voorheen Regio Twente), levert een belangrijke bijdrage aan de positionering van Twente als vooraanstaande technologische topregio, zowel landelijk als in Europa. Ze faciliteert en versterkt de samenwerking in de regio. Niet alleen tussen de veertien gemeenten, maar ook tussen en met andere maatschappelijke sectoren en samenwerkingspartners van de gemeenten. De Agenda voor

Twente en het Strategisch plan 2020-2025 van de Twente Board en wijze waarop daarin wordt samengewerkt, zijn daarbij richtinggevend.

Recreatieschap Twente

Het Recreatieschap Twente is een samenwerking van de 14 Twentse gemeenten met als doel het beheren en onderhouden van de drie Twentse recreatieparken, recreatieve routes en recreatieve fietspaden voor inwoners van Twente en toeristen. Daarnaast verzorgt ze de toeristische promotie, onder andere via Twente Marketing.

Wat hebben we bereikt

3.1 Hengelo is economisch sterker en duurzamer met meer groei en meer banen

3.1.1 In 2024 kent Hengelo meer banen, ook voor eigen inwoners

Beleidsindicatoren	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Werkelijk 2024
Aantal werkzame personen in Hengelo (aantal)	52.500	52.300	53.410
Percentage van in Hengelo werkzame personen dat ook in Hengelo woont (%)	39,0%	38,0%	n.n.b.

3.1.2 In 2024 komt meer groei uit kennisintensieve en innovatieve industrie zoals de sector Hightech systemen en materialen

Beleidsindicatoren	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Werkelijk 2024
Aantal banen in Hengelo in de topsector HTSM (Hightech systemen en materialen) (aantal)	7.780	8.250	7.970

Wat hebben we daarvoor gedaan

3.1.1 Hengelo kent meer banen, ook voor eigen inwoners

- In 2024 hebben we samen met de Twente Board en stakeholders in Twente verder gewerkt aan het versterken van het vestigingsklimaat voor bedrijven. Het is zaak om zowel kwantitatief als kwalitatief voldoende ruimte te bieden. Hiervoor hebben we regionaal afspraken gemaakt over de programmering van bedrijventerreinen. In het verleden stonden de programmeringsafspraken voornamelijk in het teken van het voorkomen van overaanbod aan nieuwe plannen. De huidige programmeringsafspraken spelen juist in op de snelle kaveluitgifte, zijn flexibeler en bieden meer mogelijkheden. Bovendien zijn er stevige kwaliteitsambities op het gebied van duurzaamheid geformuleerd.
- In 2024 zijn we verder gegaan met het Omgevingsprogramma Toekomstbestendige Bedrijventerreinen (OTB). Met de invoering van de Omgevingswet en de ontwikkeling van de Omgevingsvisie Stedelijk Gebied is een integrale benadering van de ontwikkeling van de bestaande bedrijventerreinen noodzakelijk. De OTB wordt getrokken vanuit duurzaamheid en economie, maar gaat veel breder dan dat. Zowel interne als externe participatie (van ondernemers) staat centraal om de ambities uit de overkoepelende omgevingsvisie(s) te vertalen in concrete opgaven voor het OTB.
- Voor Hengelo is in een Economische Bouwsteen aangegeven wat de speerpunten van de Hengelose economie zijn en wat de lokale ruimtevrage naar bedrijvigheid is. Dit dient als input voor zowel de Omgevingsvisie Stedelijk Gebied als bij regionale economische vraagstukken. Uit de Economische Bouwsteen blijkt dat de vraag naar bedrijfskavels groter is dan ons huidige aanbod. Daarom starten we een verkenning naar het toevoegen van ruimte voor bedrijven. Deze verkenning staat niet op zichzelf, maar we benaderen deze in nauwe samenhang met de herontwikkelingsopgave op de huidige bedrijventerreinen (onderdeel van OTB) en het te ontwikkelen Businesspark XL 2 in Almelo, welke inspeelt op de regionale grootschalige (>3 hectare) behoefte.
- In het kader van regionale economische vraagstukken is in 2024 het traject rondom de regionale Ruimtelijk Economische Bouwsteen (REB) opgestart. De veertien Twentse gemeenten en de Provincie Overijssel zijn hierin gezamenlijk opdrachtgever. In de REB wordt (een specificering van) het Twentse economische profiel weergegeven, met de bijhorende ruimtevrage en de benodigde type vestigingslocaties. Ook met oog op de toekomst. Dat maakt de REB bruikbaar in het traject rondom de ROS en de gesprekken die rondom economische vraagstukken met het Rijk worden gevoerd. De REB wordt in 2025 vastgesteld.

- Het Recreatieschap Twente streeft naar een toekomstbestendig en breder gebruik van de drie Twentse recreatieparken, waar ook veel inwoners van Hengelo gebruik van maken. Er liggen kansen door de parken voortdurend aantrekkelijker te maken voor het publiek en in te spelen op trends en ontwikkelingen in de toeristisch recreatieve sector. Daarom is er begin 2024 de visie Twentse Recreatieparken opgesteld.
- Bij het opstellen van de visie is geconstateerd dat er meerdere verzakkingen hebben plaatsgevonden en dat er zand achter de damwanden of palen begint weg te spoelen bij het Rutbeek en het Hulsbeek. Er is dringende noodzaak om dit te vervangen. Hiervoor bleek dat een investering van ongeveer € 1,5 miljoen nodig is onder de 14 gemeenten. In de Zomernota 2024-2028 is goedkeuring gegeven voor een bijdrage van € 194.000.

3.1.2. Meer groei komt uit kennisintensieve en innovatieve industrie zoals de sector Hightech systemen en materialen.

- In 2023 is een aanvraag vanuit de Twente Board voor de vierde tranche Regio Deal gehonoreerd met € 25 miljoen. Voor de bedrijventerreinen Twentekanaal en Westermaat is in 2024 voorwerk verricht om te komen tot concrete projectaanvragen voor de Regio Deal. Deze aanvragen worden in 2025 ingediend.
- De verkoop van de bedrijfskavel aan het Walkatenplein van 3,7 hectare is voorbereid. Deze wordt in 2025 geleverd.
- The Green Box is gevestigd op Campus Westermaat en beoogt een Europees technologie, ondernemers- en wetenschapscampus te worden die zich toelegt op de ontwikkeling van haalbare en betaalbare oplossingen voor schone energie. The Green Box wordt de nieuwe thuisbasis voor startups, scale-ups, en onderzoeks- en ontwikkelingsgroepen die zich bezighouden met de transitie naar schone energie.

Wat zijn we blijven doen

- We zijn blijven werken aan de promotie van en de instroom in techniek (Techniekpact, Twente goes Techno), de bevordering van innovatie en export samen met het WTC Twente, Novel-T (Kennispark Twente) High Tech Systems Park (Thales), Saxion en ROC van Twente (Hart van Zuid).
- We blijven inzetten op het versterken van de groei van het lokale en regionale MKB en werken aan een sterke industriële sector. We promoten Hengelo als economische vestigingsplaats. Om Hengelo te promoten blijven wij het stadsverhaal van Hengelo met de bijbehorende kernwaarden (DNA), de positionering binnenstad/merkwwaarden en het (economisch) aanbod van Hengelo of het nu gaat om de binnenstad, Hart van Zuid, de winkelgebieden, de bedrijventerreinen en de evenementen bekend maken bij verschillende doelgroepen (investeerders, ondernemers, bewoners en bezoekers). In dit kader wordt er gewerkt aan het herijken van de strategie citymarketing.
- Wij hebben Hengelo Promotie gesubsidieerd voor stadspromotie, evenementen en toeristische informatievoorziening. We hebben onze zittende ondernemers gekoesterd. Zij zijn belangrijke ambassadeurs voor onze stad. We hebben intensief samen gewerkt met ondernemers en andere belanghebbenden uit Hengelo, de regio en op landelijk niveau.
- Wij organiseren en sturen op een aantrekkelijke warenmarkt.
- Wij hebben de kermis georganiseerd.
- Projecten/grondbedrijf: Net als de afgelopen jaren was ook 2024 een goed jaar qua verkoop van de bedrijfskavels. Op het Oosterveld zijn de laatste kavels verkocht en het project is aan het einde van het jaar afgesloten. Op de bedrijventerreinen – exclusief BXL en gezondheidspark – is 5,5 hectare verkocht. Gespecificeerd naar de bedrijventerreinen:
 - Oosterveld: 1,3 hectare
 - Westermaat Campus: 1,9 hectare
 - Kanaalzone: -
 - De Veldkamp: 2,3 hectare
 - De kavel aan het Walkatenplein is onder optie en de verkoop wordt in 2025 verwacht.
 - Het project BXL loopt op het einde en dat zien we ook terug in de beperkte uitgifte: 1,4 hectare.
- De grondexploitaties van de bedrijventerreinen laten per saldo een forse verbetering zien. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door de verlaging van de rente, alsmede doordat nu wordt ingeschat dat Westermaat Campus sneller kan worden afgerond dat vorig jaar werd aangenomen.

- Het risicoprofiel van de bedrijventerreinen is verbeterd doordat er kavels verkocht zijn en er meer (en concretere) interesse is gekomen in de nog te verkopen kavels. Daar staat tegenover dat netcongestie een groter wordende onzekere factor is.

Wat heeft het gekost

3 Economie	Begroting 2024 primitief	Begroting 2024 gewijzigd	Rekening 2024	Vershil
Baten	-	-	-	-
Lasten	509	253	214	39
3.1 Economische ontwikkeling	-509	-253	-214	39
Baten	1.861	23.174	20.100	-3.074
Lasten	2.028	21.992	18.918	3.074
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-167	1.182	1.182	-
Baten	460	390	299	-91
Lasten	642	585	493	92
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-182	-195	-194	1
Baten	312	312	367	55
Lasten	948	985	915	70
3.4 Economische promotie	-636	-673	-548	125
Saldo 3 Economie	-1.494	61	226	165

Financiële toelichting

3.1 Economische ontwikkeling (€ 39.000 voordeel)

Dit taakveld kent geen noemenswaardige afwijkingen.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur (€ 0)

Voor ontwikkeling van de bedrijventerreinen wordt verwezen naar paragraaf grondbeleid en naar de herzieningen grondexploitaties per 1 januari 2025.

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen (€ 1.000 nadeel)

We hebben in 2024 een lagere opbrengst marktbatens (€ 91.000) door lagere doorbelaste stroomkosten en overige marktbatens. De uitgaven daarentegen zijn ook lager dan begroot (€ 92.000) en die zijn grotendeels te verklaren door lagere kosten diensten derden en lagere loonkosten.

3.4 Economische promotie (€ 125.000 voordeel)

In 2024 hebben we hogere inkomsten voor de staangelden van de kermis (€ 40.000) en de toeristenbelasting (€15.000). De lagere lasten worden verklaard doordat het budget van de talentopgave Hengelo op de kaart in 2024 niet is gebruikt (€ 75.000 voordeel). Voor een nadere analyse van het budget talentopgave verwijzen wij naar programma, taakveld 0.10.

Risico's

Een belangrijk risico voor nieuwe bedrijven om zich te vestigen zijn hogere bouwkosten en rentes

We hebben het hier over een landelijk probleem waar gemeenten maar summier invloed op hebben. We proberen aantrekkelijk te blijven door voortdurend te werken aan de realisatie van bedrijventerreinen, transformatie van de binnenstad, vele woningbouwprojecten en initiatieven op het gebied van mobiliteit aan een toekomstbestendige ontwikkeling van onze stad en ons te focussen op de groene technologische topregio.

Een ander actueel risico voor de groei van Hengelose economie is de schaarste in bouwgrond

We zijn een verkenning gestart naar het toevoegen van ruimte voor bedrijven. Deze verkenning staat niet op zichzelf, maar we benaderen deze in nauwe samenhang met de herontwikkelingsopgave op de huidige bedrijventerreinen (onderdeel van het Omgevingsprogramma Toekomstbestendige Bedrijventerreinen) en het te ontwikkelen Businesspark XL 2 in Almelo, welke inspeelt op de regionale grootschalige (>3 hectare) behoefte.

De risico's van de grondexploitaties die binnen programma 3 vallen staan beschreven in paragraaf 6.4 grondbeleid.